

2. สมมติฐานด้านขอบเขตของความรู้และความจริง (Epistemological Assumptions) ในการทำวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยจำเป็นต้องสร้างสายสัมพันธ์อย่างมากที่สุดกับกลุ่มผู้ที่จะให้ข้อมูล (participants) ทั้งนี้ก็เพื่อให้เข้าถึงข้อมูลที่ต้องการได้นั่นเอง ดังนั้นความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลในเรื่องที่กำลังศึกษาว่า สิ่งให้ผู้ให้ข้อมูลพูด แสดงออก และ คิดเห็นอย่างไรย่อมช่วยให้งานวิจัยนั้นบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์งานวิจัยได้เป็นอย่างดี สมมติฐานในด้านนี้จะตอบคำถามที่ว่าอะไรคือความสัมพันธ์ระหว่างผู้วิจัยและสิ่งที่กำลังทำวิจัยนั้น ทั้งนี้ผู้วิจัยจำเป็นต้องให้ความร่วมมือ สร้างสายสัมพันธ์ เข้าหาแหล่งข้อมูลอย่างต่อเนื่องและสามารถทำตัวเป็นพวกเดียวกันกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้นั่นเอง

3. สมมติฐานด้านการให้คุณค่าของสิ่งที่ได้มา (Axiological Assumptions) คือการที่ผู้วิจัยให้คุณค่าในงานวิจัยที่อาจจะมียุติคติแฝงอยู่บ้าง ผู้วิจัยอภิปรายข้อมูลที่ได้มานั้นอย่างเปิดเผยโดยการแสดงออกเป็นถ้อยคำจากการตีความของตนเองให้สอดคล้องกับการตีความหรือให้ความหมายของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล สมมติฐานในด้านนี้จะตอบคำถามที่ว่าอะไรคือการให้คุณค่าของข้อมูลที่ได้มาจากวิธีการวิจัยนั้น

4. สมมติฐานด้านโวหารในการวิจัย (Rhetorical Assumptions) คือการใช้ภาษาในการวิจัยซึ่งผู้วิจัยสามารถที่จะเขียน บรรยายเป็นตัวอักษรได้ในภาษาที่ไม่เป็นทางการ โดยการเขียนในรูปแบบที่เข้าไปมีส่วนร่วมในงานวิจัย เช่นการใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่งในการบอกเล่าเรื่องงานวิจัย เป็นต้น

5. สมมติฐานด้านวิธีการวิจัย (Methodological Assumption) คือกระบวนการในการวิจัยซึ่งผู้วิจัยจะใช้รูปแบบการวิจัยภายใต้หลักการของความเป็นเหตุและผล มีความเชื่อถือได้ของกระบวนการวิจัย มีกรอบทฤษฎีเป็นกรอบที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ด้วยวิธีการการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยจะครอบคลุมถึงขั้นตอน การหาหัวข้อในการทำวิจัยตลอดจนบริบทหรือสิ่งแวดล้อมที่จะทำการวิจัย เป็นต้น

การวิจัยเชิงคุณภาพมีอยู่หลายประเภท สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้ Case Study ทั้งนี้ เพื่อให้เข้าใจและตอบในประเด็นปัญหาที่ผู้วิจัยกำหนดไว้คือ

1. สถานภาพในการผลิตออกแบบและพัฒนารายวิชา e-learning ของมหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมมาธิราชในปัจจุบันเป็นอย่างไร
2. การออกแบบและพัฒนารายวิชา การเรียนการสอน e-learning ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จะพัฒนาให้ดีขึ้นได้อย่างไร

กรอบทฤษฎีการวิจัย

เพื่อเป็นกรอบในการวิจัยและ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ กรอบทฤษฎี constructivism หลักการของกรอบทฤษฎีการเรียนรู้ constructivism อยู่บนพื้นฐานแนวคิดที่ว่าคนเรา สร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยการสร้างความหมายการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านมาในอดีตกับสิ่งที่กำลังศึกษาในปัจจุบัน หลักการของกรอบทฤษฎี constructivism สามารถแบ่งได้ใน 2 ลักษณะคือ personal constructivism ที่เน้นเอกัตบุคคลสร้างความรู้เนื่องมาจากความจำเป็นต้องต่อสู้อุปสรรค เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคม และ social constructivism ที่อยู่บนพื้นฐาน มนุษย์เรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้เรียน นักวิชาการ constructivism เชื่อว่าการเรียนรู้จะบรรลุประสิทธิภาพเป็นอดีหากการเรียนรู้นั้นอยู่บนพื้นฐาน กิจกรรมและสิ่งแวดล้อมที่แท้จริง กิจกรรมการเรียนรู้ทางไกลจากกรอบทฤษฎีนี้จึงมุ่งเน้นไปที่การ วิเคราะห์ประเด็นปัญหาและการสืบค้นเพื่อหาทางออกโดยการมีปฏิสัมพันธ์ของกันและกันของ สมาชิกหรือผู้เรียนในชุมชนการเรียนรู้ ลักษณะของชั้นเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ที่อิงทิศทางของ ทฤษฎีนี้ยังมุ่งไปที่การไม่ยึดติดกับการกำหนดโครงสร้างการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมที่ออกแบบ ตายตัว แต่หากออกแบบและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหา เป็นโดยผ่านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ผู้สอนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ถูกออกแบบและพัฒนา มา เพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้เนื่องจากข้อมูลที่ได้จะเป็นผลมา จากการที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย (participants) เป็นผู้บอกเล่าประสบการณ์ของพวกเขาที่ได้ เรียนรู้และสร้างขึ้นมาจากการมีประสบการณ์ตรง ในการสอน ในการออกแบบและ พัฒนารายวิชา ออนไลน์ ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าแนวทางในการสร้างความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียน การสอนออนไลน์นั้นอยู่ในลักษณะการสร้างความรู้ภายใต้แนวทฤษฎีการเรียนรู้ constructivism ดังนั้น ผู้วิจัยลงความเห็นว่าเพื่อให้วิธีการวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยจึงกำหนดใช้ constructivism learning theory เป็นกรอบทฤษฎีในการวิจัย

การออกแบบการวิจัย

ผู้วิจัยเลือกใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อค้นคว้า วิเคราะห์เชิงลึกสถานการณ์การออกแบบและ พัฒนา e-Learning ของ มสธ. การวิจัยเชิงคุณภาพมุ่งเน้นวิธีวิจัยที่เป็นธรรมชาติด้วยวิธีการที่ หลากหลายเช่น สัมภาษณ์ สังเกต ผู้ให้ข้อมูลในวิจัย ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งความหมาย เหตุผล ข้อมูล อันมาจากความรู้สัญชาตญาณที่แท้จริงของมนุษย์หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยตรงกับการวิจัยนั้น การ วิจัยดังกล่าวข้างต้นอยู่บนพื้นฐานสัมพันธ์ระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย (participants) ข้อมูลที่ได้มาจะปรากฏออกมาโดยปราศจากการกำหนดกรอบคำตอบไว้ล่วงหน้า

ผู้วิจัยเลือกใช้ case study เพื่อศึกษาการเรียนการสอน e-learning ของแต่ละสาขาวิชา การทำ case study จะเป็นการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาประเด็นปัญหาจากกรณีศึกษาเดียวหรือ จากหลายกรณีศึกษาก็ได้ แต่จะอยู่ภายใต้ระบบหนึ่งหรือสิ่งแวดล้อมหนึ่ง ซึ่งในที่นี้ก็คือระบบการจัดการเรียนการสอน e-learning ของมสธ. นั่นเอง การศึกษาจะทำโดยวิจัยจากความสัมพันธ์หรือการเชื่อมโยงของหลายองค์ประกอบ การวิจัยแบบกรณีศึกษาจะมุ่งไปที่สิ่งที่เราจะศึกษา หรือวิธีการที่จะสืบค้นข้อมูลนั่นเอง ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษาเพื่อวิเคราะห์เจาะลึกและอธิบายบทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการออกแบบและพัฒนา e-learning ของ มสธ. ทั้งนี้เนื่องจากการสร้างรายวิชา e-learning นั้น เป็นกระบวนการที่เป็นผลเนื่องมาจากการการทำงานในลักษณะทีมซึ่งประกอบด้วย bounded system ได้แก่ อาจารย์นักเนื้อหา อาจารย์นักเทคโนโลยีการศึกษา และอาจารย์นักวัดผล (Creswell, 2007)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

ผู้วิจัยเลือกใช้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย (participants) ที่จะเต็มใจและสามารถให้ความร่วมมือตลอดการวิจัยในครั้งนี้ (purposeful sample) ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์นักเนื้อหา อาจารย์นักเทคโนโลยีการศึกษา และอาจารย์นักวัดผล จำนวน 9 คน ประกอบด้วยชาย 4 และหญิง 5 ทั้งหมดของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเป็นอาจารย์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช มีประสบการณ์ในการออกแบบและสร้างรายวิชา e-learning และมีประสบการณ์การเรียนการสอนทางไกล ในระยะเวลาที่แตกต่างกัน คือ 30 ปี 15 ปี และน้อยกว่า 5 ปี ทั้งนี้ผู้มีประสบการณ์ 30 ปี ผ่านประสบการณ์การเรียนการสอนทางไกล 15 ปี ผ่านประสบการณ์การเรียนการสอนทางไกลน้อยกว่า 5 ปี

วิธีการเก็บข้อมูล (Data Collection)

ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth Interview) ซึ่งจะมีลักษณะคล้ายกับการสนทนา ซึ่งผู้วิจัยจะสามารถได้ข้อมูลโดยที่ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเต็มใจที่จะให้ข้อมูลจากมุมมองของตนเองที่เป็นผลมาจากการสนทนาซึ่งไม่ใช่มุมมองของผู้วิจัยเอง (Ross & Marshall, 2006) เกี่ยวกับการกระบวนการเรียนการสอน e-learning จากคณาจารย์หลายสาขาวิชาที่ผ่านประสบการณ์ในกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าว ซึ่งผลจากการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับจุดอ่อน จุดแข็ง และ ประเด็นปัญหา เกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนาการเรียนการสอน e-learning ตลอดจนสามารถที่จะหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนการสอน e-learning ของมสธ. ให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อที่มหาวิทยาลัยจะสามารถ กำหนดยุทธศาสตร์ การเรียนการสอน

e-learning ที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้เรียนทางไกล ได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต กระบวนการสัมภาษณ์เชิงลึก จะประกอบด้วยการสัมภาษณ์ ครั้งละ 90 นาที ทั้งหมด 3 ครั้ง ไม่ติดต่อกัน โดยระยะห่างในการสัมภาษณ์แต่ละครั้งอย่างน้อย 1 อาทิตย์ ประเด็นคำถามปลายเปิดที่ถามจะครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้ (1) มีความเป็นมาอย่างไรก่อนที่ท่านจะมาทำงานที่ มสธ. (2) ในฐานะที่ท่านเป็นอาจารย์ที่ มสธ. ท่านมีประสบการณ์การเรียนการสอน e-learning อย่างไรบ้าง (3) การเรียนการสอน e-learning ที่ มสธ. มีความหมายกับท่านอย่างไร ข้อมูลจากการสัมภาษณ์จะถูกเก็บเป็นอย่างดีในฐานะข้อมูลส่วนตัวของผู้วิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยจะใช้นามแฝงสำหรับผู้ให้สัมภาษณ์ และข้อมูลทั้งหลายที่ได้จากการสัมภาษณ์จะเก็บไว้อย่างดีและเป็นความลับ นอกจากนี้เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือของข้อมูล ผู้วิจัยยังใช้วิธีการวิจัยอีกสองวิธี หรือ triangulation เพื่อยืนยันความน่าเชื่อถือในงานวิจัย นั่นคือ หลักฐานทางวิชาการ(artifacts) และบันทึกทางวิชาการของผู้วิจัย (journal logs) ที่ผู้วิจัยต้องทำในขณะที่ทำการวิจัย ในบันทึกนี้ผู้วิจัยจะให้คุณค่า ใช้เหตุผล และหลักการในการลงความเห็นหรือตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังทำการศึกษาวิจัยว่าอยู่บนพื้นฐานและหลักทางวิชาการใด

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์จากรายละเอียดที่ได้จากการสัมภาษณ์หรือประเด็นที่ปรากฏหรือได้มาขณะทำการสัมภาษณ์ ด้วยการวิเคราะห์ซ้ำ (iterative analysis) โดยมีกระบวนการและขั้นตอนดังต่อไปนี้

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล 9 คน ทั้งหมดสามารถรอบ รอบละ 90 นาที โดยเครื่องบันทึกเสียง จะได้รับการถอดความและพิมพ์ทุกคำพูดเพื่อนำไปวิเคราะห์ พร้อมกันกับบันทึกทางวิชาการ (journal logs) และหลักฐานทางวิชาการ (artifacts) ในมิติต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยอ่านข้อมูลทั้งหมดหลายครั้งที่ได้จากการสัมภาษณ์อย่างวิเคราะห์ ใคร่ครวญ ใต้ตรอง เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยและเข้าใจรายละเอียดอย่างลึกซึ้ง ของข้อมูลสัมภาษณ์ที่ได้มาทั้งหมด โดยอ่านซ้ำเพื่อตีความหลายรอบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ (iterative analysis)
2. วิเคราะห์และสรุปประเด็นสำคัญ (themes) ที่ได้จากข้อมูลทั้งหมด พร้อมทั้งใส่ codes ในแต่ละ themes ที่สรุปออกมาได้
3. จากนั้นทำการวิเคราะห์ และตีความประเด็น หรือ themes ที่ปรากฏออกมาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interviews) ว่าบอกหรือให้ข้อมูลสำคัญอย่างไรบ้าง สะท้อนให้เห็นรายละเอียดอะไรเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการสร้างรายวิชา e-learning และคำสัมภาษณ์บอกอะไรและให้เหตุผลอย่างไรกับเรื่องที่กำลังศึกษานี้ ผู้วิจัยต้อง ทำความเข้าใจข้อมูลทั้งหมด ประเมิน ตีความ และสรุปประเด็น พร้อมทั้งให้คำอธิบายควบคู่ไปกับ journal log และ

artifacts เป็นลำดับ จากนั้นจึงทำการสรุปประเด็นสำคัญที่ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยมีความเห็น
พ้องกัน หรือ เหมือนกัน (common themes) พร้อมทั้งเลือกโค้ดคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลในการ
วิจัย ที่สะท้อนถึงความจริง และความรู้สึที่แท้จริง (ontology) ของพวกเขาเหล่านั้น

